

INSPREEK NOTITIE ALGEMEEN BESTUUR WATERSCHAP HUNZE ENB Aa's
25 mei 2022
Inzake ontwerp peilbesluit OOSTERLAND
(T.J. en J. van Bergen)

De omstandigheden in het Oosterland zijn genoegzaam bekend:

- Sinds 2014 is het weiden van vee en het winnen van gewas voor veevoer niet meer mogelijk door een te hoog gehalte aan zware metalen in het gras.
- Sinds de tachtiger jaren is de bodem naar schatting 40 cm ingeklonken en nog eens 10 cm gedaald door de gaswinning. Van de 50 cm daling wordt nu slechts 10 cm gecompenseerd.
- In al die jaren is het waterpeil niet aangepast, waardoor de polder veel te nat is geworden voor landbouw (veehouderij), een functie die planologisch is vastgelegd.

Wij voelden ons dan ook genoodzaakt om het waterschap door middel van een dwangsom procedure te houden aan de uitspraak van de rechtbank uit 2016 om een nieuw peilbesluit op te stellen, waarin met de landbouw functie wordt rekening gehouden. We hebben behoefte aan rechtszekerheid.

Helaas, zijn wij zeer teleurgesteld in de wijze, waarop het waterschap onze degelijke zienswijze heeft beoordeeld. Zij verwerpt ons voorstel om voor de zomer en winter hetzelfde peil van – 65 cm over te nemen, dus een 10 cm lager peil in de zomermaanden dan nu wordt voorgesteld. Daarmee zou er sprake zijn van een evenwichtige belangenafweging: *zo profiteert de landbouw in de zomer en de natuur in de winter, een compromis en sub-optimale oplossing totdat een bestemmingswijziging heeft plaatsgevonden.*

Geen van onze inhoudelijke punten zijn opgevolgd. Het waterschap blijft bij zijn standpunt ten voordele van de natuurfunctie en kent een groot belang toe aan het standstill principe voor veenoxidatie (een natuurbelang). De planologisch vastgelegde bestemming "landbouw" is voor het waterschap van ondergeschikt belang. Op deze wijze geeft zij met dit besluit en de motivering onvoldoende gevolg aan de gerechtelijke uitspraak van 2016. De gang van zaken wordt herhaald.

Het standstill beleid om veenoxidatie tegen te gaan lijkt tot een *bestuurlijk dogma* te zijn verheven. Zelfs een geringe peilverlaging van 10 cm alleen gedurende de zomermaanden blijkt een barrière voor een evenwichtige belangenafweging. Zo voldoet het waterschap op meerdere punten niet aan zijn eigen *Leidraad voor het opstellen en beoordelen van peilbesluiten (2007)*:

1. Een evenwichtige belangenafweging waarin ook rekening wordt gehouden met de functie landbouw ontbreekt,
2. De gevolgen voor de landbouw worden in het ontwerp niet beoordeeld, alhoewel dat wel in de leidraad wordt voorgeschreven (leidraad, 6.2 e). Dat onderzoek zou hebben aangetoond, dat de peilaanpassing onvoldoende is. Het blijft te nat vooral in het laag gelegen deel met onze gronden. Daarentegen is er wel onderzoek gedaan naar de gevolgen voor de natuur. Waarom deze eenzijdige benadering?
3. Het waterschap negeert, dat de uitoefening van de landbouw al meerdere jaren onmogelijk is, doordat het gewas een te hoog gehalte aan zware metalen bevat met veeziekte en zelfs sterfte tot gevolg (onderbouwd door rapporten van diergeneeskundige dienst en Wageningen). Zij stelt, dat dit met passende

beheersmaatregelen (bekalking) wel mogelijk zou zijn. Te simpel gedacht, een peilverlaging samen met andere maatregelen is essentieel.

4. Het criterium van hooguit 5 ha te nat van één eigenaar in het lage deel van de polder met onze percelen (leidraad 3.4) wordt ter zijde geschoven met als motivering "door de afweging van alle belangen in de polder kan niet worden voldaan aan dit streven". Hoe zo deze eenzijdige afweging?
5. Compartimentering zou een oplossing bieden. Toch wil het waterschap daar niet aan.

Peilverhoging zoals Natuurmonumenten voorstaat, zou de metalen problematiek tegen gaan. Dat is niet waar. Een hogere grondwaterstand verhoogt juist de beschikbaarheid en mobiliteit van deze ionen voor het gewas. De wensen van Natuurmonumenten kunnen pas worden ingewilligd na een planwijziging. Het is onjuist om daarop vooruit te lopen.

Wij zijn van mening, dat het ontwerp peilbesluit niet leidt tot herstel van de agrarische functie. Het betekent een voortzetting van de huidige situatie, waarin de uitoefening van de agrarische functie feitelijk sinds 2014 niet meer mogelijk is.

Volgens ons is hier sprake van een bewuste stille sanering van de landbouw. Daarvoor past een passende compensatie door de waardedaling en bedrijfsschade over alle jaren, waarin de landbouwbestemming van kracht is.

Wij dringen er bij Uw Bestuur op aan om ons voorstel te volgen en een zomer en winterpeil van - 65 cm vast te leggen.